

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการการผลิตและส่วนประสมการตลาดเห็ดขอนขาวของเกษตรกรในจังหวัดอุบลราชธานี มีวิธีการดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดในเรื่อง การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือ การรวบรวมข้อมูล การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเกษตรกรในจังหวัดอุบลราชธานีที่ประกอบอาชีพการผลิตเห็ดในจังหวัดอุบลราชธานี ในช่วงเดือน กุมภาพันธ์ 2558 ถึง เดือนพฤษภาคม 2558 มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพการเพาะเห็ดทั้งสิ้น 57 ราย จำแนกเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ จำนวน 3 ราย รายกลาง จำนวน 17 ราย และรายย่อย จำนวน 37 ราย

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากเกษตรกรผู้เพาะเห็ดรายย่อยทั้งหมดของประชากร จำนวน 37 ราย ด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยศึกษาจาก เกษตรกรที่ทำการผลิตเห็ดขอนขาวในจังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างแบ่งออกเป็น 5 ตอน

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ประกอบด้วยด้านเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ สมาชิกในครอบครัว อาชีพ ลักษณะการประกอบการเกษตร การผลิตเห็ด ลักษณะการถือครองที่ดิน รายได้และรายจ่ายของครัวเรือน แหล่งเงินทุน เงินฝาก ความคิดเห็นในการทำฟาร์มเห็ด ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีคำตอบให้เลือกและตอบอิสระ

ตอนที่ 2 กระบวนการผลิตเห็ดขอนขาวของเกษตรกร ประกอบด้วย สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการการผลิตเห็ดขอนขาว ได้แก่ กระบวนการผลิต จำนวนโรงเรือนเปิดดอกเห็ด การจ้างแรงงาน การใช้เงินทุนและแหล่งน้ำ เกี่ยวกับขั้นตอนการผลิตหัวเชื้อและก้อนเห็ดขอนขาว ได้แก่ วัสดุที่ใช้ในการผลิต แหล่งที่มาของปัจจัยการผลิต ขั้นตอนการผลิตและขยายหัวเชื้อเห็ด ขั้นตอนการผลิตก้อนเห็ด ลักษณะโรงเรือน กระบวนการผลิตดอกเห็ด การเก็บดอกเห็ด ปัญหาในการผลิตเห็ดและการต้องการความช่วยเหลือในการผลิตเห็ดขอนขาวจากหน่วยงานต่างๆ ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีคำตอบให้เลือกและเติมข้อความในช่องว่างและตอบอิสระ

ตอนที่ 3 ช่องทางการตลาดและการจำหน่ายเห็ดขอนขาวเกษตรกร ประกอบด้วย การผลิตเห็ดขอนขาวในปี 2558 ความเพียงพอของผลผลิต เกณฑ์การกำหนดราคา ลักษณะการจำหน่าย ช่องทางการจำหน่าย การขนส่งผลผลิต การประชาสัมพันธ์การจำหน่าย การส่งเสริมการขาย การบริการจัดส่ง กลยุทธ์การขายและแผนขยายธุรกิจ ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีคำตอบให้เลือกและเติมคำในช่องว่างและตอบอิสระ

ตอนที่ 4 ต้นทุน รายได้และกำไร การผลิตเห็ดขอนขาวในโรงเรือน ประกอบด้วย ต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรในการผลิตแม่เชื้อและหัวเชื้อขยาย ต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรในการผลิตก้อนเชื้อ ต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรในการผลิตดอกเห็ด ราคาขายเชื้อเห็ด และราคาขายดอกเห็ด ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบมีคำตอบให้เลือกและเติมข้อความลงในช่องว่างและตอบอิสระ

ตอนที่ 5 ปัญหาอุปสรรคในการผลิตพร้อมแนวทางในการพัฒนา ประกอบด้วย ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบเติมข้อความลงในช่องว่าง

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

2.2.1 ศึกษาข้อมูล เอกสารที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องและวัตถุประสงค์ของการศึกษาจากเนื้อหาในขอบเขตของการศึกษา โดยการทบทวนวรรณกรรมและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์

2.2.2 จัดทำแบบสัมภาษณ์ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากฟาร์ม ซึ่งประกอบด้วยคำถามที่ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น (Open - ended question) เพื่อให้แบบสอบถามครอบคลุมเนื้อหาของเรื่องที่ทำการศึกษา และสามารถตอบวัตถุประสงค์ในการศึกษาได้ครบถ้วน

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาและขอรับคำแนะนำ แล้วนำแบบสัมภาษณ์มาทำการแก้ไข

2.2.4 นำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบเพื่อตรวจสอบคุณภาพของคำถามโดยวัดค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนแบค (Cronbach's alpha coefficient) ที่ 0.80 เป็นเกณฑ์ความเชื่อมั่นการยอมรับได้ของแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อจะได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเมื่อนำไปใช้จริงและตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบพร้อมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้รับการสัมภาษณ์ โดยมีเกณฑ์กำหนดช่วงค่าความพอใจของแบบสัมภาษณ์ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546)

$$\text{ค่าช่วงความเหมาะสม} = \frac{N - 1}{n}$$

เมื่อ N = ค่าระดับคะแนนคือ 1, 2, 3, 4 และ 5

n = จำนวนระดับที่ต้องการ ในที่นี้คือ

1 = น้อยที่สุด

2 = น้อย

3 = ปานกลาง

4 = มาก

5 = มากที่สุด

ซึ่งสามารถแทนค่าในสูตรได้ ดังนี้

$$= \frac{5-1}{5}$$

$$= 0.8$$

ดังนั้นค่าช่วงความเหมาะสม คือ

1.00 - 1.80 น้อยมาก

1.81 - 2.60 น้อย

2.61 - 3.40 ปานกลาง

3.41 - 4.20 มาก

4.21 - 5.00 มากที่สุด

2.2.5 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งจะทำการเก็บข้อมูลในเดือนกุมภาพันธ์ 2558 ถึงเดือนพฤษภาคม 2558

3.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์เกษตรกรด้วยตนเองโดยใช้แบบสัมภาษณ์ (ดังภาคผนวก ก) แล้วบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์

3.3 แบบสัมภาษณ์ทุกฉบับมีการลงรหัสกำกับไว้แต่ละรายบุคคล เพื่อตรวจสอบจำนวนฟาร์มให้

3.4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับคืนมาทุกฉบับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลเชิงปริมาณใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การจำแนกและจัดกลุ่มข้อมูล

